

Kde je Lula Taking Brazil?

 nationalinterest.org/feature/where-lula-taking-brazil-206224

17. února 2023

V týdnech následujících po svém návratu k moci v Brazílii 1. ledna se Luiz Inácio Lula da Silva – nejlépe známý jednoduše jako Lula – ukázal jako vždy mazaný politik, který navzdory těsnému vítězství nad Jairem Bolsonaro dokázal prokázat úspěch jak při sestavování kabinetu, tak při získávání relativně přátelského vedení v Kongresu. Toto počáteční období bylo završeno vysoce medializovaným setkáním s prezidentem Joe Bidenem ve Washingtonu.

Neúspěšný záchvat dává Lule prostor

Jakým směrem Lula povede Brazílii? V tomto raném datu je třeba soudit více ze slov než ze skutků. Existují ale náznaky, že se nebude bát hrát politické tvrdě. Jak to politici často dělají, zpočátku zdůrazňoval, že chce sjednotit zemi po bouřlivé kampani, ve které Bolsonaro kandidoval nejen proti němu, ale i proti brazilskému volebnímu systému a soudům, o kterých tvrdil, že se spiklenci, aby mu ukradli volby.

Ale po pokusu davu příznivců Bolsonaro z 8. ledna o obsazení Kongresu, prezidentského paláce a Nejvyššího soudu Lula použil tvrdou rétoriku a trval (s určitým odůvodněním), že šlo o neúspěšný pokus o převrat. Nejkřiklavější je, že nejvyšší vojenští představitelé použili vojáky, aby zabránili policii zatknout demonstranty, kteří se utábořili před velitelstvím armády, místo toho nechali mnoho z nich

jednoduše utéct. V důsledku toho Lula odvolal vrchního velitele armády a nahradil ho jiným generálem, který dříve vrhl chladnou vodu na Bolsonarova obvinění z volebního podvodu.

Odstranil také velký počet vojáků, kteří sloužili v prezidentské bezpečnostní službě, s tím, že v ně „ztratil důvěru“. Ve stejnou dobu se státní zástupci začínají zabývat více než 1000 jednotlivci zatčenými během událostí v Brasílii. A dříve pro Bolsonarův senátor tvrdil, že v mezidobí mezi Lulovým zvolením a inaugurací bývalý prezident alespoň tiše schválil navrhovanou snahu uvařit si záminku k zatčení soudce Nejvyššího soudu odpovědného za volby a anulování výsledků voleb. hlasování.

To vše zanechalo Lulu na začátku své administrativy silnější pozici, než by jinak mohl být, přičemž Bolsonaro si zdánlivě není jistý, zda se vrátit do Brazílie, kde by mohl čelit právnímu ohrožení. Přestože má brazilská politická pravice masovou základnu a vlastní dobře promazanou síť sociálních médií, prozatím je v defenzivě a dává Lulovi trochu prostoru navíc.

Stavba kabinetu

Při sestavování svého kabinetu Lula oslovil zástupce řady stran mimo jeho vlastní základnu, levicovou Dělnickou stranu, aby zahrnul postavy nejen z jiných stran, které se s ním v jeho kampani stavěly, ale také ze stran, které oponoval mu. Dříve si jako svého kandidáta vybral Geralda Alckmina, bývalého guvernéra lidnatého státu São Paulo a kandidáta na prezidenta za centristickou brazilskou Stranu sociální demokracie. Alckmin, který byl jasně vybrán jako gesto voličům znepokojeným levicovou orientací Dělnické strany a Lulovým vlastním rekordem ve volném utrácení, zejména ve svém druhém funkčním období, sehrál v přechodu vedoucí roli a následně byl jmenován ministrem rozvoje, průmyslu a zahraničního obchodu, kromě výkonu funkce místopředsedy.

Klíčovou pozici ministra financí však získal Fernando Haddad, bývalý starosta města São Paulo a těžká váha Dělnické strany, čímž se těžiště tvorby hospodářské politiky posunulo zpět doleva. Pozici ministra plánování a rozpočtu získala Simone Tebet z centristického brazilského demokratického hnutí.

Ministerstvo zahraničí bylo pověřeno zkušeným diplomatem Maurem Vierou. (V Brazílii je toto ministerstvo obvykle vedeno vyšším kariéerním úředníkem pro zahraniční služby.) Jeho záznam zahrnuje působení jako velvyslanec ve Spojených státech, což může pomoci udržovat vztahy s Washingtonem na správné cestě. Blízkým poradcem Luly však zůstává bývalý ministr zahraničí a obrany Celso Amorim. Jeho pohled na třetí svět pravděpodobně významně ovlivní přístup Lulovy administrativy k mezinárodním záležitostem.

Lulův ministr obrany Jose Múcio pochází z malé strany, která je v současné době spojena s Lulou a v Lulově kabinetu sloužil již dříve. Jeho postavení nabylo na důležitosti, když Lula zápasil s civilně-vojenskými vztahy po událostech z 8. ledna. Jinak se zdá, že kabinet nemá mnoho hvězd, i když je pozoruhodné, že se do své funkce vrací Marina Silva, ekologická aktivistka, která se v předchozí Lulově vládě stala ministryní životního prostředí.

Oslovení Kongresu

Zdá se, že Lulův přístup k sestavování kabinetu s cílem budování koalice mu dobře posloužil v jeho vztazích s Kongresem, a to navzdory silnému výkonu proBolsonarových sil v obou komorách v den voleb. Člen centristické brazilské strany sociální demokracie získal předsednictví v Senátu s podporou Lulovy Dělnické strany. Úspěšně také podpořila konzervativní (i když vysoce transakční) opozičního představitele pro znovuzvolení do předsednictva Poslanecké sněmovny.

Během Bolsonarova předsednictví Kongres těžil z praxe „tajného rozpočtu“, v jehož rámci museli zákonodárci individuálně určovat, kam směřují velké částky veřejných peněz – což je praxe podobná „vyčleňování“ v Kongresu USA, ale na mnohem větší úrovni. měřítko a více neprůhledné. To byla ve skutečnosti cena, kterou Bolsonaro zaplatil za získání kontroly nad Kongresem (a odražení několika pokusů o impeachment).

Lula vedl kampaň proti tajnému rozpočtu a nedávné rozhodnutí Nejvyššího soudu, které jej označilo za protiústavní, znamená, že na něj nemůže být vyvíjen nátlak, aby jej zachoval, což by bylo politicky obtížné, protože jeho předchozí administrativa byla poznamenána velkým skandálem ohledně hromadného nákupu hlasů v Kongresu. Ale najít jiné způsoby, jak dosáhnout schválení legislativy, bude pro Lulu výzvou, vzhledem k tomu, že v Brazílii je cesta k dobrým vztahům mezi exekutivou a legislativou zdánlivě dlážděna penězi.

Vlevo Zapněte ekonomiku

S personálem na místě se začínají objevovat Lulovy zásady. Pokud jde o ekonomickou stránku, jeho nedávné činy a prohlášení vedly některé k domněnce, že jeho umírněná gesta během kampaně byla „návnadou a změnou“, protože zesílil svou rétoriku proti bohatým, kteří „nepracují“. Ještě před nástupem do úřadu Lula získal podporu Kongresu, aby pozastavil ústavní dodatek schválený v roce 2016, který stanovil celkový strop pro zvyšování výdajů na úrovni roční inflace na období dvaceti let. To mu umožní udržovat ochranné sociální programy. (Bolsonaro také získal dočasné pozastavení, což mu umožnilo zapojit se do předvolebního utrácení.)

Lula veřejně znevážil politiku, která upřednostňuje fiskální disciplínu před potřebami chudých. A také se zapojil do hlasité kampaně proti nezávislé centrální bance za udržování příliš vysokých úrokových sazeb, označil je za „trapas“ a navrhl, že po vypršení mandátu bude prezident banky vyměněn. Ministr financí Haddad zopakoval Lulu, i

když poněkud mírněji, a vyzval banku, aby byla „štědrejší“ v zájmu stimulace ekonomiky a zároveň se zavázala vytvořit realističtější „fiskální kotvu“, než je výdajový strop.

Problémem se stala také obrovská brazilská státní Banka pro národní hospodářský a sociální rozvoj (BNDES). V jeho předchozí administrativě byla banka, plná peněz, které zaplavily státní kasy v důsledku globálního boomeru komodit, agresivním hráčem na mezinárodní, a zejména latinskoamerické scéně, financující infrastrukturní projekty prováděné velkými brazilskými stavebními firmami. Šlo o snahu podpořit „národní šampiony“ a také brazilské ambice na globální, a zejména regionální vedení.

Během prezidentské kampaně bylo navrženo, aby se BNDES místo toho, aby se pouštěla do zahraničí, soustředila na podporu místních podniků, zejména malých a středních podniků. Od nástupu do úřadu však Lula tvrdil, že BNDES bude skutečně aktivní v podpoře regionálního rozvoje a integrace, a jmenoval Aloizio Mercadante, bývalého senátora Dělnické strany, do jejího čela. To zvedlo obočí, protože brazilské stavební firmy a politici, včetně samotného Luly, byli zapleteni do velkých zahraničních úplatkářských skandálů, ačkoli samotná BNDES nebyla nikdy obviněna z pochybení.

Lula kritizoval Bolsonarovu částečnou privatizaci obrovského státního generátoru energie a vysílače Eletobras jako příliš štědrý vůči investorům („téměř banditismus“) a řekl, že tento prodej bude přezkoumán (ačkoli jeho zrušení může být právně obtížné). Kategoricky vyloučil myšlenku, že by Bolsonaro vznesl podobně privatizujícího státního producenta ropy Petrobras.

Přesto se najdou někteří, kteří naznačují, že Lulovo štěkání může být horší než jeho sousto ohledně ekonomiky. Během svého předchozího prezidentování projevil fiskální zdrženlivost, alespoň během svého prvního funkčního období, než začaly proudit peníze z globálního

boomu komodit. Může se stát, že nastavuje bohaté a centrální banku, aby převzali část viny, když není schopen splnit všechny své sliby vůči Brazilcům s nízkými příjmy.

Návrat do budoucnosti o zahraniční politice

Témata Lulovy předchozí administrativy se promítají i do jeho zahraniční politiky. Na své první mezinárodní cestě od nástupu do úřadu odjel do Buenos Aires na setkání Společenství latinskoamerických a karibských států – orgánu států západní polokoule, který na rozdíl od Organizace amerických států se sídlem ve Washingtonu DC vylučuje Spojené státy. a Kanadě, včetně Kuby, Nikaraguy a Venezuely. Zatímco někteří latinští vůdci, zejména chilský Gabriel Boric a uruguayský Luis Lacalle, nastolili otázky demokracie, Lula, věrný svému dlouhodobému přístupu, oponoval a v případě Venezuely pouze naléhal, aby byly tyto problémy vyřešeny prostřednictvím „dialogu“, zatímco řekl, že venezuelský vůdce Nicolas Maduro si zasloužil „náklonnost“.